

I min kliniske praksis taler jeg ofte med unge, for hvem "mødom" og ære spiller en stor rolle. Forestillingen om en mødom har stor betydning for de unges udfoldelsesmuligheder, deres forhold til familien, det andet køn og pigernes omdømme i nærmiljøet. I patriarkalske og traditionelt orienterede miljøer tillægges "jomfruhinden" stor symbolsk værdi som tegn på seksuel afholdenhed og renhed. Der er derfor også – både hos unge kvinder og hos unge mænd – en stor tiltro til, at "jomfruhinden" findes og kan måles og brydes.

Det er ikke bare i minoritetsmiljøer, at man tror på "jomfruhinden". Unge, voksne og endda fagfolk med dansk majoritetsbaggrund er også overbeviste om hindens eksistens. Indtil for nogle år siden kunne man fx på Sex og Samfunds hjemmeside se tegninger af forskellige "jomfruhinder", ligesom mange unge også har hørt om den i seksualundervisningen i skolen. Der er således god brug for aflivning af myter og forestillinger om "jomfruhinden".

Bogen *Mødommen* er overskueligt og lækkert sat op og opdelt i 12 små kapitler, samt efterskrift og litteraturliste. Hvert kapitel indledes med et kvindeportræt, hentet fra malerkunsten i anden halvdel af 18-hundredetallet. Bortset fra indledning og efterskrift, som forfatterne har skrevet sammen, er kapitlerne skrevet skiftevis af retsmediciner Jørgen Lange Thomsen og jordemor Gry Stevens Senderovitz.

De første kapitler bygger på anatomiske studier og faglig viden. De har titlerne: "Hymens udvikling i fosterlivet", "Jordemoderen og jomfruhinderne", "Retsmedicin", "Hvad er det så der bløder?", "Hvad er det da, de syer sammen?", "Jomfrutest" og "Blod på lagnet". Som bogen skrider frem bliver indholdet mindre sundhedsfagligt og mere debatterende. Det gælder især de sidste 50 sider, der har titlerne: "Myten om mødommen og dens betydning i Danmark", "Den litterære mødom", "Jomfrubegrebet", og "Sproget i to dele – hvad skal "den" hedde?".

I de første kapitler blev jeg godt oplyst og fik ny viden om et emne, som jeg i forvejen er ret godt inde i. Fx ved jeg nu, hvad hymen er, anatomisk set, nemlig overgangen mellem vulva (de ydre kønsorganer) og vagina (skeden/de indre kønsorganer). Den embryologiske forklaring på hymen er jævnfør retsmedicineren, at skedens "rør" i fostertilstanden nærmer sig de udvendige kønsorganer indefra. Når det indre "rør" møder overfladen, efterlades nogle vævsrester i kanten. Hos små piger kan der være ret meget kant, men kanten bliver blød og eftergivelig i opvæksten og kan være helt forsvundet ved puberteten. En heldækkende hinde er en misdannelse, som skal åbnes operativt. Dette er begrundelsen for, hvorfor nogle jordemødre hellere vil bruge betegnelsen kønskrans end hinde. I jordemoderkapitlerne er indholdet mere kvalitativt, hvor Gry Stevens Senderovitz har undersøgt, hvor mange kvinder, der angiver at have blødt ved første samleje, og hvor mange, der har haft smerter. Der findes en række undersøgelser af dette, men det er generelt under halvdelen af alle kvinder, der bløder første gang, og der er ikke direkte sammenhæng mellem dem, der bløder, og dem, der føler smerte. Dette anser jeg som vigtig viden i kontakten med unge kvinder, der er i tvivl, om de er forkert skabt eller har "mistet" deres mødom uden at vide det. Eller unge mænd, der tror, at deres partner har løjet om ikke at have haft tidligere partnere, fordi hun ikke blødte.

I sidste halvdel af bogen bliver indholdet mere debatterende og litterær. Det synes jeg ikke, forfatterne slipper godt fra. Det kommer til at virke påklaret og med meget mindre substans end de første kapitler. Analyser og afhandling om jomfrumyten og dens betydning i litteraturen bør nok overlades til en litterat. Endvidere forekommer der nogen gentagelser, fordi de to forfattere skiftes til at skrive.

På trods af bogens pseudo-litterære sidste tredjedel er de faglige og saglige kapitler først i bogen og tilhørende tegninger så gode, at jeg uden at blinke vil anbefale bogen til alle psykologer, der arbejder med unge klienter, og som gennem læsningen kan tilføre sig selv god paratviden. Derefter vil *Mødommen* være fin i reolen som opslagsbog, hvis emnet kommer op i samtaleforløb eller undervisning.

Af Inge Loua, psykolog og leder af Minoritetskonsulenterne ApS

